

สิทธิเรื่องน้ำ

(แปลจากเอกสารสหประชาชาติ Fact Sheet No.35 เรื่อง The Right to Water)

สิทธิเรื่องน้ำคืออะไร

ก.สิทธิเรื่องน้ำตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนสากล

สิทธิเรื่องน้ำได้ถูกบรรจุในกฎหมายสิทธิมนุษยชนสากลอย่างชัดเจนโดยเป็นข้อบังคับเรื่องสิทธิการเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัย ข้อบังคับดังกล่าวต้องการให้ภาครัฐดำเนินการสร้างความมั่นใจได้ว่าทุกคนสามารถเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัยและพอเพียงต่อการบริโภคซึ่งรวมถึงการนำไปดื่ม เตรียมอาหาร ชักเสื้อผ้า และการนำไปใช้สำหรับสุขอนามัยส่วนบุคคลและครอบครัว ข้อบังคับนี้ได้รวมถึงการที่ภาครัฐต้องดำเนินการให้ก้าวหน้าไปถึงการจัดหาการสุขาภิบาลที่ดี ซึ่งนอกจากจะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำหรับสุขอนามัยส่วนบุคคลแล้วยังรวมถึงการป้องกันคุณภาพระบบประปาและคุณภาพแหล่งน้ำสำหรับผลิตน้ำดื่มด้วย

แนวความคิดในเรื่องความต้องการน้ำเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่ปรากฏครั้งแรกในการประชุมของสหประชาชาติที่ เมือง Mar del Plata ประเทศอาร์เจนตินา เมื่อปี ค.ศ. 1977. และได้จัดทำแผนปฏิบัติการยืนยันว่าทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในระดับการพัฒนาหรือระดับฐานะทางเศรษฐกิจสังคมระดับไหน ต้องมีสิทธิการเข้าถึงน้ำดื่มทั้งในปริมาณและคุณภาพที่เป็นไปตามความจำเป็นพื้นฐานของเขา ในปี ค.ศ. 1992 การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา หรือที่เรียกว่า Agenda 21 นั้นได้ยืนยันในเรื่องนี้ และต่อมา แผนปฏิบัติการอื่นๆจำนวนมากภายใต้บรรจุเรื่องสิทธิมนุษยชนด้านน้ำดื่มสะอาด ปลอดภัยและการสุขาภิบาลไว้ ในชุดแผนปฏิบัติการของการประชุมนานาชาติว่าด้วยเรื่องประชากรและการพัฒนาปี ค.ศ. 1994 รัฐได้ยืนยันไว้ว่าประชากรทุกคนที่สิทธิในมาตรฐานการอยู่อาศัยที่พอเพียง ได้แก่ ด้านอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย น้ำและการสุขาภิบาล และในปี ค.ศ. 1996 การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องการจัดตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ ซึ่งได้จัดทำ The Habitat Agenda นั้นได้รวมเอาเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลไว้เป็นส่วนหนึ่งในมาตรฐานการอยู่อาศัยด้วย

ในประกาศระดับภูมิภาคก็ได้ตระหนักถึงสิทธิเรื่องน้ำเช่นกัน สภายุโรปได้ยืนยันว่าทุกคนทั้งหญิงและชายมีสิทธิดำเนินการมีน้ำในปริมาณที่พอเพียงสำหรับความจำเป็นพื้นฐาน ในปี ค.ศ. 2007 ผู้นำในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกได้ตกลงไว้ว่าการมีน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัยและมีการสุขาภิบาลเป็นสิทธิพื้นฐานและเป็น

พื้นฐานของความมั่นคงในชีวิตของมนุษย์ ในปี ค.ศ. 2006 ได้จัดทำ “Abuja Declaration” ในการประชุมครั้งแรกของประเทศแอฟริกาและอเมริกาใต้ ในประกาศดังกล่าว ผู้นำรัฐบาลต่างๆได้ประกาศว่าพวกเขาจะสนับสนุนสิทธิของพลเมืองในการเข้าถึงน้ำสะอาดและปลอดภัยและการสุขาภิบาล

ในเดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ. 2002 คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมได้รับเอาข้อเสนอข้อที่ 15 ว่าด้วยเรื่องสิทธิด้านน้ำ โดยกล่าวไว้ว่าทุกคนมีสิทธิที่จะมีน้ำที่สะอาดปลอดภัย ปริมาณพอเพียง สะดวกในการเข้าถึงน้ำรวมทั้งทุกคนทั้งส่วนบุคคลและสำหรับครัวเรือน

ในปี ค.ศ. 2006 คณะอนุกรรมการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนได้จัดทำแนวทางให้มีสิทธิด้านน้ำดื่มและการสุขาภิบาล แนวทางนี้ใช้คำจำกัดความของสิทธิด้านน้ำ และกำหนดสิทธิด้านสุขาภิบาลเป็นสิทธิที่ทุกคนสามารถเข้าถึงการสุขาภิบาลที่ปลอดภัยและพอเพียง ซึ่งจะช่วยป้องกันการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ในปี ค.ศ. 2007 OHCHR ได้ทำการศึกษาตามความต้องการของสภาสิทธิมนุษยชนถึงขอบเขตและเนื้อหาของข้อบังคับด้านสิทธิมนุษยชนที่สัมพันธ์กับการเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและการสุขาภิบาล (A/HRC/6/3) ซึ่งคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนได้ข้อสรุปว่าการเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาลเป็นสิทธิของมนุษย์

มีข้อบังคับเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงน้ำปลอดภัยและการสุขาภิบาลได้มีความตระหนักเพิ่มขึ้นในถึงสนธิสัญญาว่า เรื่องดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของด้วยสิทธิด้านมาตรฐานการอยู่อาศัยและสิทธิด้านสุขภาพ

ข.ประเด็นสำคัญของสิทธิด้านน้ำ

1. ประเด็นด้านอิสระ ความอิสระในที่นี้รวมถึง การปกป้องการไม่เชื่อมต่อที่ไม่ผิดกฎหมายและไม่มีข้อห้าม การห้ามการปนเปื้อนแหล่งน้ำที่ไม่ผิดกฎหมาย การไม่แยกกลุ่มในการเข้าถึงน้ำดื่มและการสุขาภิบาล โดยเฉพาะบนสถานะที่พักอาศัยหรือที่อยู่นั้น ไม่มีการรบกวนถึงการเข้าถึงแหล่งน้ำที่มีอยู่ โดยเฉพาะแหล่งน้ำบริโภคที่เคยใช้รูปแบบเดิมๆ และต้องมั่นใจว่าความมั่นคงส่วนบุคคลต้องไม่ถูกคุกคามถ้าการเข้าถึงน้ำและการสุขาภิบาลนั้นตั้งอยู่นอกบ้าน

2. ประเด็นด้านการให้สิทธิ การให้สิทธิรวมถึงการเข้าถึงน้ำดื่มในปริมาณขั้นต่ำที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิตและสุขภาพ การทวงหนี้ยิวการเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาลและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับน้ำและสุขาภิบาลในระดับชุมชนและประเทศ

3.แต่ละบุคคลต้องได้รับน้ำที่พอเพียงและได้รับตลอดเวลาในการใช้ทั้งส่วนบุคคลและครัวเรือน ซึ่งรวมถึงน้ำสำหรับใช้ดื่ม ใช้ซักผ้า เตรียมอาหาร ทำความสะอาดบ้านเรือน สุขอนามัย แต่ไม่รวมถึงน้ำใช้สำหรับสระว่ายน้ำ ทำสวน

สิทธิเรื่องน้ำครอบคลุมถึงการเข้าถึงน้ำในปริมาณที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิตและสุขภาพตามความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้กำหนดให้แต่ละคนในแต่ละวันต้องมีน้ำอุปโภค 50 – 100 ลิตร สำหรับปริมาณ 20 – 25 ลิตรต่อวันนั้นเป็นปริมาณต่ำสุดที่แต่ละคนต้องได้รับ แต่ไม่พอเพียงสำหรับการใช้เพื่อสุขอนามัย ปริมาณน้ำขึ้นอยู่กับบริบทเฉพาะและอาจจะแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มคนซึ่งขึ้นกับอาชีพ ฐานะ ลักษณะภูมิอากาศหรือปัจจัยอื่นๆ สำหรับมารดาที่ให้นมบุตร หญิงตั้งครรภ์ หรือการดูแลคนไข้ติดเชื้อเอชไอวีอาจจะต้องการน้ำมากกว่า 50 - 100 ลิตรต่อวัน

4.น้ำที่ใช้สำหรับส่วนบุคคลและครัวเรือนต้องเป็นน้ำสะอาดปลอดภัย ซึ่งต้องปราศจากเชื้อโรคต่างๆ ปริมาณสารเคมีและสารกัมมันตภาพรังสีจะต้องไม่มีในปริมาณที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สี กลิ่น และรสชาติต้องยอมรับได้ ซึ่งน้ำสะอาดปลอดภัยนั้นรวมถึงน้ำจากประปา น้ำในภาชนะเก็บกัก บ่อน้ำและน้ำที่มีการจำหน่าย

แต่ละประเทศมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่มปลอดภัย สำหรับองค์การอนามัยโลกได้จัดทำแนวทางคุณภาพน้ำดื่มสำหรับให้แต่ละประเทศพัฒนาจัดทำมาตรฐานของตน

ระบบการสุขาภิบาลที่ไม่ดีมีผลกระทบต่อการบินเป็นแหล่งน้ำ ดังนั้น การสุขาภิบาลที่พอเพียงเป็นกลไกอย่างหนึ่งที่ช่วยปกป้องคุณภาพแหล่งน้ำและน้ำดื่ม

5.ระบบบริการน้ำบริโภคและสุขาภิบาลต้องเป็นระบบบริการที่เอื้อต่อผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะผู้ใช้บริการกลุ่มที่ต้องได้รับการดูแลพิเศษ เช่น ผู้พิการ ผู้หญิง เด็ก และผู้สูงอายุ

สิทธิการเข้าถึงน้ำไม่ได้หมายถึงทุกคนจะได้รับน้ำและสุขาภิบาลที่บ้าน แต่หมายถึงทุกคนสามารถได้รับในระยะห่างที่เหมาะสม รวมถึงต้องมีการจัดหาให้ในโรงเรียน โรงพยาบาล สถานที่ทำงาน รวมทั้งในค่ายอพยพและศูนย์ลี้ภัย

ตามที่องค์การอนามัยโลกได้กำหนดปริมาณน้ำขั้นต่ำที่แต่ละคนต้องได้รับในแต่ละวันในปริมาณ 20 ลิตรนั้น หมายถึงในระยะทางจากแหล่งน้ำต้องไม่ไกลกว่า 1 กิโลเมตรและสามารถถึงแหล่งน้ำได้ภายในเวลาไม่เกิน 30 นาที

6.ทุกคนต้องได้รับการบริการน้ำ รวมถึงคนที่ไม่สามารถจ่ายค่าน้ำจะต้องได้รับการด้วย

ค. ความเข้าใจไม่ถูกต้องเรื่องสิทธิเรื่องน้ำ

1. สิทธิเรื่องน้ำไม่ได้หมายถึงการได้รับบริการน้ำที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

แม้ว่าสิทธิเรื่องน้ำที่ทุกคนต้องได้รับบริการรวมทั้งคนที่ไม่สามารถจ่ายด้วยนั้นไม่ได้หมายความว่าไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่รัฐเป็นผู้จ่ายทดแทนในส่วนที่คนที่ไม่สามารถจ่ายได้

2. สิทธิเรื่องน้ำไม่ได้ครอบคลุมถึงน้ำที่ใช้สำหรับการเกษตรหรือสิ่งแวดล้อม

สิทธิเรื่องน้ำครอบคลุมถึงน้ำสำหรับการดำรงชีวิตและสุขภาพของแต่ละบุคคลและครัวเรือน ใช้สำหรับดื่ม เตรียมอาหาร ซักล้างเสื้อผ้า ชำระร่างกาย และทำความสะอาดบ้านเรือน ไม่ได้รวมถึงน้ำเพื่อการเกษตร หรือใช้เพื่อสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

ง. ความเชื่อมโยงระหว่างสิทธิเรื่องน้ำและสิทธิมนุษยชนด้านอื่น ๆ

การเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัยเป็นเงื่อนไขพื้นฐานเพื่อความพึงพอใจสำหรับสิทธิมนุษยชนหลาย ๆ ด้าน เช่น เรื่องการศึกษา ที่อยู่อาศัย สุขภาพ ชีวิต การทำงานและการป้องกันทารุณกรรม และรวมถึงการเท่าเทียมเรื่องเพศและการกำจัดความเอารัดเอาเปรียบ

ยกตัวอย่าง เกี่ยวกับสิทธิการศึกษา จะต้องมีการจัดหาห้องส้วมที่ปิดมิดชิดในโรงเรียนสำหรับเด็กนักเรียนหญิง บ่อยครั้งที่พ่อแม่จะไม่ให้ลูกสาวโดยเฉพาะช่วงที่มีประจำเดือนเข้าโรงเรียนที่ไม่มีห้องน้ำที่ปิดมิดชิด

การขาดน้ำดื่มและการสุขาภิบาลเกี่ยวข้องกับสิทธิเรื่องสุขภาพมาก เด็กประมาณ 1.8 ล้านคนต้องเสียชีวิตจากโรคท้องร่วงและโรคอื่น ๆ ที่มีสาเหตุจากน้ำที่ไม่สะอาดและการสุขาภิบาลที่ไม่ดี แหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ตั้งในระยะทางที่ห่างมากเป็นอุปสรรคต่อผู้บริโภคโดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดโรค schistosomiasis การที่เด็ก ๆ ต้องไปบรรทุกน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ไกลมีผลต่อการเรียนและต่อการทำงานอื่น ๆ นอกจากนี้มีผลต่อการถูกข่มขืน การทำร้ายด้วย

จ. การใช้หลักการเอารัดเอาเปรียบกับสิทธิเรื่องน้ำ

การเอารัดเอาเปรียบหมายถึง ความแตกต่างใดๆ หรือกฎเกณฑ์ใดๆที่กำหนดขึ้นบนพื้นฐานของลักษณะเฉพาะของความเป็นส่วนบุคคล เช่น เผ่าพันธุ์ ศาสนา อายุ หรือ เพศ ซึ่งมีผลหรือมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เสียหรือเพื่อบล้างความตระหนัก ความพึงพอใจหรือกิจกรรมใดๆของสิทธิความเป็นมนุษย์และอิสรภาพ เกี่ยวข้องกับการกำหนดขอบเขตของกลุ่มประชากรกลุ่มพิเศษและเป็นพื้นฐานของ

โครงสร้างความไม่เสมอภาคในสังคม ข้อบังคับสากลว่าด้วยสิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ได้ระบุว่า จะต้องคำนึงถึงการไม่เอารัดเอาเปรียบด้านเผ่าพันธุ์ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นด้านการเมืองหรือด้านอื่น ๆ เชื้อชาติ เศรษฐฐานะหรือสถานะอื่น ๆ ซึ่งรวมถึง ความพิการ วิถีเพศ สถานะด้านสุขภาพ

ความไม่เอารัดเอาเปรียบและความเสมอภาคเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและรวมถึงสิทธิเรื่องน้ำ การเอารัดเอาเปรียบด้านการเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาลสามารถเป็นพื้นฐานในกฎหมายการเอารัดเอาเปรียบ นโยบายการจัดการน้ำ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจถูกจำกัด หรือขาดการป้องกันเอกชนต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบ

ผลกระทบของการเอารัดเอาเปรียบจะมีมากขึ้นเมื่อส่วนบุคคลถูกเอารัดเอาเปรียบมากขึ้นเป็นสองเท่าหรือหลายเท่า เช่นการเอารัดเอาเปรียบเกี่ยวกับเรื่องเพศ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์หรือความพิการ คณะกรรมการได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการระบุงการเอารัดเอาเปรียบในหลายๆส่วนเกี่ยวกับความเท่าเทียมด้านสิทธิของผู้ชายและผู้หญิงที่ได้รับความพึงพอใจเกี่ยวกับสิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น ในชุมชนที่ยากจน การเข้าไปถึงแหล่งน้ำเป็นเรื่องยากลำบาก ผู้หญิงซึ่งปกติเป็นคนที่ต้องเข้าไปเอาน้ำนั้น ก็จะต้องเพิ่มความลำบากและเสี่ยงมากขึ้น

รัฐจะต้องกำจัดความเอารัดเอาเปรียบออกไปในทุกเหตุผลในกฎหมายและการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องการเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัย

ฉ.อะไรคือวิธีการจัดหาน้ำดื่มปลอดภัยตามเหตุผลเรื่องสิทธิ

วิธีการจัดหาน้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาลจากมุมมองด้านสิทธิมนุษยชนนั้น ทำได้โดยการบอกทุกคน โดยเฉพาะคนยากจน บอกพวกเขาเกี่ยวกับสิทธิที่ถูกกฎหมายและสร้างความตระหนักให้แก่เขา วิธีการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนนำเอาการเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับเรื่องน้ำ การจัดหาไม่ใช่เป็นเรื่องการกุศลอีกต่อไป แต่เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างถูกกฎหมายโดยมีศูนย์กลางที่ตัวบุคคล

ขณะที่การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนแก้ไขได้ไม่ยากด้วยงบประมาณ หรือกฎระเบียบต่างๆ การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนได้ช่วยจัดทำมาตรฐานสากลในการเป็นแนวทางการตัดสินใจด้านการเมืองและด้านเศรษฐกิจในเรื่องการจัดหาแหล่งน้ำที่จะช่วยให้การตัดสินใจของแต่ละคนในเรื่องน้ำและสุขาภิบาลได้รับการฟัง และสามารถช่วยสร้างความเข้มแข็งให้รัฐในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในหน้าที่การจัดหาน้ำและการสุขาภิบาล

โดยสรุปการใช้สิทธิของมนุษย์เป็นเหตุผลในการพัฒนาหมายถึง การพัฒนาที่เน้นการเชื่อมโยงถึงสิทธิ การรับผิดชอบ การเสริมสร้าง การมีส่วนร่วม และความเป็นธรรมในการดูแลถึงกลุ่มที่มีความอ่อนแอกว่า การใช้สิทธิของมนุษย์เป็นเหตุผลในการจัดหาน้ำดื่มและการสุขาภิบาลช่วยให้มีหลักการพิจารณา สถานการณ์วิกฤตด้านน้ำและการสุขาภิบาล ถึงแม้ว่าสิทธิด้านน้ำต้องพิจารณาถึงการจัดให้ระดับบุคคล และครัวเรือนก็ตาม แต่ว่าการใช้สิทธิมนุษยชนเป็นเหตุผลนั้นควรพิจารณาถึงประเด็นในระดับกว้าง เช่น คิดถึงการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งเป็นการจัดการที่ให้ลำดับความสำคัญความครอบคลุมถึงคนทุกกลุ่มและ ในแหล่งน้ำที่จัดหาให้นั้นจะต้องจัดสำหรับสถานที่สาธารณะที่ทุกกลุ่มสามารถเข้าไปรับบริการได้ จะต้อง ความเป็นธรรมกับทุกกลุ่ม

การเข้าถึงข้อมูลและการเปิดโอกาสให้มีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นประเด็นที่ต้องคำนึงถึง บ่อยครั้งที่กลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสไม่ได้รับโอกาสในการตัดสินใจเกี่ยวกับน้ำและการสุขาภิบาล ดังนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในขั้นตอนการทำแผนและการออกแบบการดำเนินการเรื่องน้ำและการ สุขาภิบาลจะต้องให้ความสำคัญด้วยเพื่อให้งานบริการจัดหาน้ำและการสุขาภิบาลเป็นการดำเนินการที่ ยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม บางครั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนอาจจะมีการปิดบังเสียงของกลุ่มคนที่อ่อนแอหรือด้อย โอกาส เช่น ผู้หญิง หรือผู้พิการ ดังนั้น ต้องคำนึงถึงการให้พื้นที่ให้โอกาสแก่ทุกกลุ่มในการมีส่วน ตัดสินใจในการให้บริการน้ำและการสุขาภิบาลด้วย

การใช้สิทธิเรื่องน้ำกับกลุ่มที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

การปกป้องสิทธิด้านน้ำอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องให้ความสนใจกลุ่มที่ต้องได้รับการดูแลเป็น พิเศษ โดยเฉพาะกลุ่มที่อาศัยอยู่ในสถานที่ที่ด้อยโอกาส รัฐต้องมีการดำเนินการนโยบายที่ตรงกับความ ต้องการของกลุ่มนี้ และจัดสรรงบประมาณ กำลังคนให้กับกลุ่มพิเศษนี้อย่างเป็นทางการ

ก. กลุ่มคนยากจนที่อาศัยในเมืองและชนบท

คนยากจนเป็นกลุ่มใหญ่ที่ไม่สามารถเข้าถึงน้ำและการสุขาภิบาลทั้งในพื้นที่เขตเมืองและชนบท คนจน ในชนบทเป็นกลุ่มใหญ่มากกว่าพันล้านคนที่ไม่มีน้ำสะอาดดื่ม ไม่มีส่วนในการขั้บถ่าย ต้องขั้บถ่ายในที่ โลงแจ้ง เป็นผลเสียต่อสุขภาพ ความมั่นคงในชีวิต

คนจนในเมืองซึ่งอาศัยในสลัม มีประมาณร้อยละ 42 ของประชากรในเขตเมืองในประเทศกำลังพัฒนา ก็ ประสบปัญหาเรื่องการเข้าถึงน้ำ บ่อยครั้งที่ผู้รับผิดชอบลังเลใจในการเชื่อมต่อระบบบริการน้ำและการ

สุขาภิบาลให้กับสลัม โดยอ้างเหตุผลหลายอย่าง เช่น เรื่องไม่สามารถจ่ายเงินได้ ไม่มีหลักฐานสิทธิส่วนบุคคล ดังนั้นคนอาศัยในสลัมจำเป็นต้องซื้อน้ำจากพ่อค้าในราคาที่สูง ต้องใช้น้ำที่ไม่สะอาด หรือถ้าบางครั้งในบางเขตของสลัมจะได้รับบริการน้ำที่มีแรงดันต่ำกว่าคนที่อาศัยในพื้นที่ที่มีฐานะมากกว่า

ข.กลุ่มผู้หญิง

กลุ่มผู้หญิงและกลุ่มเด็กจะได้รับผลกระทบมากที่สุดในสถานการณ์ที่ไม่สามารถเข้าถึงน้ำดื่มและการสุขาภิบาล ผู้หญิงและกลุ่มเด็กจะเป็นผู้ที่ต้องไปบรรทุกน้ำ ต้องใช้แรงงานเป็นภาระอย่างหนักและใช้เวลาในการไปบรรทุกน้ำ ต้องใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 4 ชั่วโมงในการเดิน การเข้าคิว เพื่อไปบรรทุกน้ำ ซึ่งเวลาที่เสียไปควรจะเป็นเวลาที่ใช้ในการดูแลลูกหรือดูแลบ้านเรือน และน้ำที่ไปบรรทุกนั้นมักจะเป็นน้ำที่ไม่สะอาด การบรรทุกน้ำที่หนักส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้หญิง และทำให้เป็นโรค Schistosomiasis บ่อยครั้งที่กลุ่มผู้หญิงไม่ได้รับสิทธิในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำให้เสียโอกาสในการให้ข้อมูลถึงความจำเป็นและสภาพการณ์ที่ต้องนำไปใช้ประกอบการจัดหาน้ำดื่มและการสุขาภิบาล

ค.กลุ่มเด็ก

สุขภาพเด็กๆ ความก้าวหน้าทางการเรียน และความเป็นอยู่ที่ดีโดยรวมเป็นผลจากการได้รับการบริการขั้นพื้นฐานซึ่งรวมถึงการได้รับบริการน้ำดื่มสะอาดและการสุขาภิบาล

ในประเทศที่มีอัตราการตายในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีสูง มีสาเหตุหนึ่งจากโรคท้องร่วงมากกว่าสาเหตุอื่นมากกว่าร้อยละ 90 ของอัตราการตายในเด็กมีสาเหตุเชื่อมโยงกับการได้รับน้ำดื่มที่ไม่สะอาดและการสุขาภิบาลที่ไม่ดี

เด็กที่ได้รับน้ำที่ไม่สะอาดจะมีผลกระทบต่อระบบภูมิคุ้มกันและกลไกการขับพิษออกจากร่างกาย ทำให้เป็นโรคจากน้ำเป็นสื่อได้ง่าย เด็กมีมวลร่างกายน้อยกว่าผู้ใหญ่ซึ่งทำให้สารเคมีที่ในน้ำที่ถึงแม้จะมีปริมาณที่ไม่เป็นอันตรายแต่สามารถทำอันตรายต่อเด็กได้มากกว่าในผู้ใหญ่

สิทธิของเด็กผู้หญิงในการได้เรียนหนังสือก็ลำบากเช่นกัน เหตุผลใหญ่ที่พ่อแม่ไม่ส่งเด็กผู้หญิงเข้าเรียนหนังสือประการหนึ่งคือที่โรงเรียนไม่ได้มีการแยกห้องสุขาชายหญิงให้ เช่นในประเทศไนจีเรีย ในประเทศอูกันดา เด็กผู้หญิงร้อยละ 94 ที่ขาดเรียนมีปัญหาที่โรงเรียนในช่วงที่มีประจำเดือน และร้อยละ 61 ขาดเรียน

ง.กลุ่มผู้พิการ

ความสามารถการเข้าถึงน้ำและการสุขาภิบาลเป็นประเด็นสำคัญสำหรับกลุ่มผู้พิการที่ในประวัติศาสตร์จะได้ยินถึงการประสบอุบัติเหตุและการไม่ได้รับการดูแลซึ่งเกิดจากการออกแบบการให้บริการที่ไม่ได้คำนึงถึงลักษณะทางกายภาพของกลุ่มนี้ในการเข้าถึงได้ และหากมีการคำนึงถึงกลุ่มนี้ก็มักจะเป็นการดัดแปลงสถานที่หรือซึ่งงบประมาณไม่มากในการจัดทำ ซึ่งควรจะสร้างสถานที่ที่เป็นสากล มีมาตรฐานสำหรับคนกลุ่มผู้พิการ

เป็นสิทธิตามข้อบังคับที่จะต้องจัดหาสถานที่ให้บริการแก่คนกลุ่มนี้ซึ่งเป็นไปตามสิทธิด้านมาตรฐานที่อยู่อาศัยและการป้องกันทางสังคม

รัฐต้องเปิดโอกาสและปรึกษากลุ่มผู้พิการผ่านองค์กรที่ดูแลกลุ่มผู้พิการในการพัฒนากฎหมายระเบียบต่างๆในการดูแลเขา

จ.กลุ่มผู้อพยพและผู้ลี้ภัย

แต่ละปีประชากรมากกว่า 30 ล้านที่หลบหนีจากบ้านที่เกิดจากสงครามหรือภัยพิบัติธรรมชาติและมากกว่า 200 ล้านคนที่ประสบภัยอันตรายจากธรรมชาติ

ในภาวะฉุกเฉิน คนที่ไม่มีที่อยู่เผชิญกับปัญหาขาดแคลนน้ำดื่มและการสุขาภิบาลซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิต คนไร้ที่อยู่ก็เป็นกลุ่มคนที่เสียเปรียบ เป็นกลุ่มที่อ่อนแอกว่า เป็นกลุ่มที่ถูกข่มเหง และทำให้ได้รับผลกระทบถึงเรื่องการได้รับบริการน้ำดื่มและการสุขาภิบาล

ค่ายอพยพหรือศูนย์ลี้ภัยทั่วโลกมักจะมีสภาพที่แออัด การได้รับบริการน้ำดื่มและการสุขาภิบาลไม่พอเพียง การสุขาภิบาลที่ไม่ดีและขาดแคลนน้ำดื่มส่งผลให้คนในค่ายป่วยเป็นโรคระบบทางเดินอาหารรวมทั้งอหิวาตกโรค

เมื่อกลุ่มผู้หญิงและเด็กต้องไปเอาน้ำดื่มที่ไกลก็เสี่ยงต่อการถูกรังควาญ ถูกข่มขืน และอาจจะถูกบังคับให้บริการทางเพศเพื่อแลกเอาน้ำดื่ม และสำหรับสุภาพสตรีแม้จะมีในค่ายแต่ก็จะไม่มีการพิจารณาถึงความจำเป็นของเพศหญิง เด็กและกลุ่มผู้สูงอายุหรือกลุ่มผู้พิการ มีหลายๆประเทศที่ในค่ายอพยพและศูนย์ลี้ภัยที่ได้รับน้ำดื่มเพียง 2 – 3 ลิตรต่อคนต่อวัน

จ. กลุ่มชนดั้งเดิม

น้ำมีบทบาทอย่างมากในวิถีชีวิตของกลุ่มชนดั้งเดิม เกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรมและเชือชาติ น้ำเป็นเรื่องที่สำคัญมากต่อการเป็นอยู่ของเขา สิทธิเรื่องน้ำ ในเรื่องการเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาลสำหรับส่วนบุคคลและครัวเรือนถูกกล่าวถึงในมิติที่เล็ก ๆ

การเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาดของชนดั้งเดิมนั้นเกี่ยวข้องกับการดูแลผืนดินที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษอย่างมาก ถ้าไม่มีกฎระเบียบในการป้องกันผืนดินดังกล่าวนั้น การให้กลุ่มชนดั้งเดิมที่จะได้สิทธิด้านน้ำก็จะยิ่งยาก

แหล่งน้ำที่ชนดั้งเดิมใช้ในพิธีต่าง ๆ นั้น เช่น แม่น้ำ ทะเลสาบ อาจจะใช้ได้น้อยลงเนื่องจากการเวนคืนหรือการรุกล้ำ หรืออาจจะถูกคุกคามจากมลพิษต่างๆ หรือการตัดทอน ยิ่งกว่านั้นแหล่งน้ำที่ชนดั้งเดิมใช้อยู่นั้นอาจจะถูกนำไปเป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการประปาให้กับคนในเมือง ดังนั้น การปกป้องสิทธิการเข้าถึงน้ำของชนดั้งเดิมอาจจะต้องดำเนินการโดยการปกป้องสิทธิการถือครองที่ดิน จัดการเรื่องน้ำให้เป็นปกติรวมทั้งป้องกันแหล่งทรัพยากรธรรมชาติต่างๆของเขา

มีชนดั้งเดิมจำนวนเพิ่มขึ้นที่ย้ายเข้าไปอยู่ในเมืองทั้งโดยไปเองหรือถูกบังคับให้ไปนั้น ได้อยู่ในที่ๆคับแคบ ไม่ได้รับบริการน้ำดื่มและการสุขาภิบาล

อะไรคือหน้าที่ของรัฐและอะไรคือความรับผิดชอบของผู้อื่น

รัฐมีหน้าที่ปกป้องและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน หน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชนถูกกำหนดและการันตีไว้ในสนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ช่วยให้รัฐได้ตั้งสัตยาบันในหน้าที่ไว้

ก. หน้าที่โดยทั่วไป

ในข้อเสนอนี้ 15 ในคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมได้พูดอย่างชัดเจนว่ารัฐมีหน้าที่ในการดำเนินการให้สำเร็จเกี่ยวกับสิทธิด้านน้ำของประชาชน แต่รัฐอาจจะมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณซึ่งทำให้ต้องใช้เวลาในการดำเนินการสิทธิเรื่องน้ำแก่ทุกคน แต่ในเรื่องความเสมอภาคนั้นรัฐต้องดำเนินการทันที และรัฐต้องแสดงให้เห็นว่าอย่างน้อยได้มีการดำเนินการปกป้องและส่งเสริมเรื่องสิทธิ ซึ่งองค์กรระดับสากลสามารถให้ความช่วยเหลือได้

ในข้อเสนอนี้ 15 ได้กำหนดไว้อีกว่าต้องมีมาตรการด้านกฎหมายที่จะรับรองได้ในสิทธิด้านน้ำ เพื่อให้ประชาชนมีน้ำดื่มสะอาดเพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนป่วยเป็นโรคอันเนื่องมาจากน้ำ รวมทั้งมีการจัดหาการสุขาภิบาลให้กับประชาชน และมีการติดตามการขยายการบริการน้ำดื่มและการสุขาภิบาล

ข.หน้าที 3 ประการ

รัฐมีหน้าที่ 3 ด้าน คือ เคารพ ปกป้อง และดำเนินการให้สำเร็จ

หน้าที่ด้านเคารพ

รัฐต้องระงับการรบกวนทั้งโดยทางอ้อมและโดยตรงต่อประชาชนที่จะไม่ได้รับความพึงพอใจเกี่ยวกับสิทธิ ด้านน้ำ เช่น รัฐควรระงับเหตุที่ทำให้แหล่งน้ำได้รับการปนเปื้อน การเชื่อมต่อประปาและการ สุขาภิบาลที่ผิดกฎหมาย การลดการจัดหาน้ำดื่มปลอดภัยให้ชุมชนสลัมเพื่อเอาน้ำนั้นไปให้คนรวย ทำลายการบริการน้ำและสาธารณูปโภคต่างๆระหว่างสงคราม หรือทำลายแหล่งน้ำของชุมชนดั้งเดิมใช้ ดื่ม

หน้าที่ด้านปกป้อง

รัฐต้องป้องกันไม่ให้ภาคีที่ 3 เช่น อุตสาหกรรม เอกชนที่จัดการเรื่องน้ำ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเรื่องน้ำมา รบกวนสิทธิด้านน้ำ โดยรัฐควรออกกฎหมายหรือมีมาตรการในการป้องกัน และต้องมีมาตรการในการ ดูแลความปลอดภัยแก่ผู้หญิงหรือเด็กที่ต้องไปนำน้ำดื่มหรือไปสุขาที่ตั้งอยู่นอกบ้าน กฎหมายเจ้าของ ที่ดินแลการดำเนินการต้องไม่ทำให้ส่วนบุคคลและชุมชนในการเข้าถึงน้ำดื่ม ควบคุมไม่ให้ภาคีที่ 3 ได้รับ บริการการใช้น้ำมากกว่า

หน้าที่การดำเนินการให้สำเร็จ

รัฐต้องมีหน้าที่ดำเนินการด้านกฎหมาย การบริหารจัดการ งบประมาณ การตัดสินใจ การส่งเสริม และ มาตรการอื่นๆที่เหมาะสมเกี่ยวกับสิทธิด้านน้ำ

รัฐต้องให้ความสำคัญในการจัดการเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลให้กับบุคคลและครัวเรือนที่มีความจำเป็น มีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายในการขยายการบริการเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลให้ครอบคลุมถึง กลุ่มคนที่เสียเปรียบและกลุ่มที่ด้อยโอกาส กำหนดแหล่งทรัพยากรที่เป็นไปได้ในการดำเนินการให้บรรลุ วัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการที่เกิดประโยชน์มากที่สุด กำหนดกรอบความรับผิดชอบและกรอบเวลาใน การดำเนินการมาตรการต่างๆ ติดตามผลการดำเนินการ และจัดการความรุนแรง

ในหน้าที่นี้รัฐต้องมีการให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ใช้น้ำและสุขาภิบาลให้ใช้อย่างเกิดประโยชน์ ป้องกันแหล่งน้ำ และลดของเสีย

ค.หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น

นอกจากหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐในการดูแลเรื่องสิทธิเรื่องน้ำแล้ว หน่วยงานอื่นเช่น ประชาสังคม องค์กรเอกชน และภาคเอกชนต่าง ๆ ก็มีหน้าที่ในการส่งเสริมและปกป้องเรื่องสิทธิเรื่องน้ำด้วย

ในปี 2003 สหประชาชาติและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ยืนยันและให้ความมั่นใจในการจัดทำโครงการกิจกรรม และความช่วยเหลือเกี่ยวกับงานสิทธิมนุษยชนและได้จัดทำแนวทาง หลักการและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

สหประชาชาติและภาคีต่าง ๆ ได้พูดถึงวิกฤตด้านน้ำและการสุขาภิบาลในกรอบงานสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ในปี 2003 คณะกรรมการระดับสูงได้ถูกตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกในการประสานงาน ให้การดำเนินการในระบบสหประชาชาติได้ดำเนินการวาระน้ำและการสุขาภิบาลภายใต้ แผนงาน สหประชาชาติพัฒนาอย่างยั่งยืน (The Millennium Declaration and the World Summit on Sustainable Development)

ภาคเอกชน

ภาคธุรกิจและเอกชนเป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญในการดำเนินการให้บริการเรื่องน้ำด้วย ภาคเอกชนที่เป็นผู้ผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมรายใหญ่ ๆ เป็นภาคส่วนที่ใช้น้ำอย่างมาก ได้มีการพยากรณ์ว่าในปี 2025 ภาคอุตสาหกรรมจะเป็นผู้ใช้น้ำรายใหญ่ที่สุด ดังนั้นกลุ่มผู้ยากจนจะมีความเสี่ยงให้ออกไปด้วยเสี่ยงของภาคเกษตรและอุตสาหกรรมผ่านเสียงทางการเมือง

ขณะที่ภาคธุรกิจสามารถช่วยในเรื่องสิทธิมนุษยชน แต่ในอีกด้านหนึ่งก็สามารถก่อปัญหามลพิษ การรुक ล้ำเข้าไปในแหล่งน้ำที่ชุมชนใช้บริโภคได้ด้วย ในกรณีที่การบริการน้ำดื่มดำเนินการโดยภาคเอกชนนั้น ต้องคำนึงมากขึ้นเกี่ยวกับการเชื่อมต่อหน้าที่ผิดกฎหมาย การขยายพื้นที่ให้บริการครอบคลุมถึงกลุ่มที่ด้อยโอกาส

สำหรับสถานที่ทำงานภาคเอกชนก็มีส่วนในเรื่องสิทธิด้านน้ำด้วย จากข้อตกลงที่ 161 ของ ILO ได้กำหนดไว้ว่านายจ้างต้องรับผิดชอบในเรื่องสุขภาพและความปลอดภัยให้กับพนักงานซึ่งรวมถึงการจัดหาน้ำดื่มและการสุขาภิบาลด้วย สำหรับที่พักอาศัยที่นายจ้างจัดหาให้ นั้น นายจ้างต้องคำนึงถึงการ จัดหาน้ำดื่มและการสุขาภิบาลที่พอเพียงสำหรับทุกคนด้วย

ถึงแม้ว่าไม่ได้มีข้อบังคับอะไรที่ระบุว่าจะตรงไปตรงมาเกี่ยวกับหน้าที่ของภาคเอกชนในเรื่องสิทธิเรื่องน้ำ แต่ภาคเอกชนได้ดำเนินการภายใต้กฎหมายการใช้น้ำระดับประเทศซึ่งเป็นการดำเนินการที่ตอบสนอง

กับหน้าที่สากลของรัฐบาล ถึงแม้ไม่มีกฎหมายใดๆ แต่ก็ภาคเอกชนเองถูกคาดหวังในเรื่องการให้ความ
สนใจเรื่องสิทธิมนุษยชน ส่งผลให้ภาคเอกชนได้มีส่วนในการดำเนินการเรื่องนี้มากขึ้น

จากการประสานงานได้ทำให้ภาคเอกชนตกลงด้วยความสมัครใจในการให้ความสนใจและส่งเสริมเรื่อง
สิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิเรื่องน้ำด้วยมีการเช้นต์ตกลงกับสหประชาชาติ (The United Nations Global
Compact) ที่พูดถึงหลักการ 10 ข้อเกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชน มาตรฐานแรงงาน สิ่งแวดล้อมและการ
ต่อต้านคอร์รัปชัน ภาคเอกชนบางรายมีการจัดทำนโยบาย แผนงานกิจกรรม และเครื่องมือเกี่ยวกับสิทธิ
มนุษยชนรวมทั้งเรื่องน้ำด้วย

ง.หน้าที่และความรับผิดชอบในสถานการณ์เฉพาะ

(1) หน่วยงานระดับท้องถิ่นมีหน้าที่อะไร

ประเทศต่างๆทั้งที่กำลังพัฒนาและประเทศที่กำลังเปลี่ยนผ่านร้อยละ 80ได้กระจายอำนาจและหน้าที่ให้
ท้องถิ่น ทำให้ท้องถิ่นได้แสดงบทบาทในการดำเนินงานด้านสิทธิด้านน้ำมากขึ้น ดังนั้นหน้าที่ประการ
หนึ่งของส่วนกลางต้องมีการติดตามการดำเนินการของท้องถิ่นและให้การสนับสนุนทั้งอำนาจและ
ทรัพยากรให้พอเพียงด้วย

ในข้อเสนอข้อที่ 15 ของคณะกรรมการได้ระบุว่า กรณีที่ให้อำนาจและหน้าที่ท้องถิ่นในการจัดหาน้ำนั้น
ส่วนกลางต้องดูแลท้องถิ่นให้ดำเนินการบริการแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคและจัดสรรงบประมาณ
ทรัพยากรที่สามารถขยายการบริการรวมทั้งด้านคุณภาพด้วย

(2)ขั้นต่อไปในการจัดทำนโยบาย

การให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมเป็นหลักการที่สำคัญมากในนโยบายที่กำหนด นโยบายการมีส่วนร่วมจะ
ประสบความสำเร็จหากมีการให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อบรรลุถึงความต้องการเรื่องน้ำและการสุขาภิบาล รัฐ
ต้องมุ่งสนใจไปที่การขยายการเข้าถึงน้ำให้ครอบคลุมประชากรและพื้นที่โดยดำเนินการผ่านกฎหมาย
นโยบายและกลยุทธ์ต่างๆ ในคำแนะนำของคณะอนุกรรมการได้ระบุว่า "ภาครัฐทุกระดับต้องให้
ความสำคัญในเรื่องการจัดทำนโยบายและแผนงานโครงการเกี่ยวกับการจัดหาน้ำและการสุขาภิบาลแก่
ประชาชนทุกกลุ่ม"

ในข้อตกลงที่ 15 ได้ระบุว่า ควรจะมีการทบทวนถึงกฎหมาย กลยุทธ์ และนโยบายที่มีอยู่ให้สอดคล้อง
โดยเพิ่มเรื่องสิทธิเรื่องน้ำ และต้องมีการรับรองด้วย ซึ่งการดำเนินการจัดทำกฎหมาย กลยุทธ์ และ
นโยบายใหม่นั้นจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม ทั้ง
สาธารณชน ประชาคม ตัวแทนชุมชนและผู้แทนกลุ่มที่ด้อยโอกาสด้วย

อีกครั้งหนึ่งขอเน้นย้ำว่าการจัดหาน้ำและการสุขาภิบาลต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับทุกกลุ่มทุกสภาพร่างกายสามารถเข้าถึงได้ไม่ใช่เฉพาะสำหรับคนรุ่นปัจจุบัน แต่สำหรับคนรุ่นต่อไปด้วย ดังนั้นต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความสำคัญของมนุษย์ในการได้รับน้ำบริโภค

(3) อะไรที่ยอมกันได้ในการไม่ได้เชื่อมต่อการบริการน้ำ

การไม่ได้เชื่อมต่อน้ำเกิดขึ้นได้ด้วยเหตุผลหลายอย่าง เช่น การไม่จ่ายค่าน้ำ ภาวะฉุกเฉิน ปัญหาการปนเปื้อนมลพิษ หรือบางครั้งใช้เป็นวิธีไล่คนอยู่ออกไปจากบ้านหลังนั้น หรือเป็นวิธีการยับยั้งการต่อน้ำเข้าบ้านที่ผิดกฎหมาย

ขณะที่สิทธิเรื่องน้ำไม่ได้ห้ามการไม่ได้เชื่อมต่อการบริการน้ำ แต่ต้องมีข้อจำกัดและเหตุผลในการกระทำ เช่นนั้น การไม่ได้เชื่อมต่อต้องเป็นไปตามกฎหมายระบุ ซึ่งต้องมีการการันตี ได้แก่

- โอกาสสำหรับการปรึกษาหารือที่เกิดขึ้นจริง
- การเปิดเผยข้อมูลบางครั้งหรือตลอดเวลาเกี่ยวกับมาตรการที่ถูกเสนอ
- การกระทำที่สมเหตุสมผล
- การแก้ไขที่ถูกกฎหมาย
- การช่วยเหลือที่ถูกกฎหมายเพื่อให้ได้การแก้ไขที่ถูกกฎหมาย

ในข้อเสนอนี้ 15 ได้เห็นว่า ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด ๆ ต้องได้รับการบริการเรื่องน้ำ ปริมาณน้ำดื่มที่ปลอดภัยสำหรับแต่ละบุคคลอาจจะลดน้อยลง แต่การไม่ได้เชื่อมต่อการบริการน้ำให้ทั้งหมดนั้นสามารถทำได้เฉพาะในกรณีที่มีแหล่งน้ำอื่นที่สามารถจัดหาให้ประชาชนดื่มในปริมาณที่ช่วยป้องกันโรคได้ ในโรงเรียน โรงพยาบาล ค่ายอพยพหรือศูนย์ลี้ภัยจะต้องมีการเชื่อมต่อน้ำให้

สำหรับเหตุการณ์ต่อน้ำที่เกิดจากการไม่จ่ายค่าน้ำนั้น จะต้องพิจารณาถึงศักยภาพของคนๆนั้นก่อนที่จะตัดการใช้น้ำ ซึ่งถ้าเขาไม่สามารถจ่ายได้ รัฐต้องไม่เก็บค่าน้ำเขา

(4) รัฐมีหน้าที่อะไร ถ้าให้ผู้อื่นจัดหาแทนภาครัฐ

ในกฎหมายสิทธิมนุษยชนไม่ได้ระบุไว้ว่าการจัดหาเป็นหน้าที่ของภาครัฐ หรือเอกชนหรือทั้งคู่ แต่ตามกรอบสิทธิมนุษยชนได้ระบุว่าบริการต้องมีการรับรองได้ว่าทุกคนต้องได้รับบริการน้ำที่พอเพียงสะอาดปลอดภัย

กรณีที่เป็นหน่วยงานอื่นให้บริการน้ำ รัฐต้องมีหน้าที่ติดตามประเมินผลโดยอิสระ ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมและให้มีการปรับโทษกรณีที่ไม่ทำตามซึ่งรัฐต้องจัดทำเงื่อนไขดังกล่าวให้ชัดเจนก่อนที่จะให้ภาคอื่น จัดหาน้ำและการสุขาภิบาลแทนภาครัฐ

(5) ในภาวะขาดแคลนน้ำ ทำอย่างไรที่สิทธิเรื่องน้ำยังคงได้รับการดูแล

ประชาชน 4 คนใน 10 คนในโลกนี้ที่ประสบภาวะขาดแคลนน้ำ สถานการณ์เลวร้ายลงเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายเมือง แหล่งน้ำปนเปื้อนและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อย่างไรก็ตามภาวะขาดแคลนน้ำไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต ต่อสังคมและหน่วยงานต่างๆ และนโยบายของรัฐ ในความเป็นจริง การขาดแคลนน้ำทำให้การจัดทำนโยบายการจัดการทรัพยากรน้ำผิดพลาดไป

สิทธิเรื่องน้ำได้ระบุอย่างชัดเจนว่ารัฐต้องให้ความสำคัญการจัดการและจัดการน้ำให้ทั้งระดับบุคคลและครัวเรือน ใช้สำหรับ การดื่ม อนามัยส่วนบุคคล การซักล้าง การเตรียมอาหาร โดยต้องให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม ทั้งที่กลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มพิเศษ ซึ่งในภาวะภัยแล้งเช่นกันที่อย่างน้อยรัฐต้องจัดเตรียมน้ำในปริมาณที่พอเพียงต่อการป้องกันโรคได้ หน้าที่นี้ได้ระบุไว้ในการประชุมนานาชาติว่าด้วยน้ำสะอาด ในปี 2001 ณ กรุงบอนน์ ซึ่งกล่าวไว้ว่า “น้ำควรจะต้องจัดอยู่ในที่ที่เป็นธรรมและยั่งยืน โดยอันดับแรกต้องสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ก่อนแล้วจึงพิจารณาถึงการใช้สำหรับระบบนิเวศน์และด้านเศรษฐกิจรวมทั้งเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหาร”

มีหลายประเทศที่มีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญการใช้น้ำสำหรับบุคคลและครัวเรือนรวมทั้งในเวลาที่เกิดภาวะภัยแล้ง

(6) ในภาวะฉุกเฉิน ทำอย่างไรที่สิทธิเรื่องน้ำยังคงได้รับการดูแล

ในข้อเสนอแนะลำดับที่ 15 ของคณะกรรมการได้ระบุไว้ว่า ระหว่างภัยสงคราม ภาวะฉุกเฉินหรือเกิดภัยพิบัติ รัฐยังต้องมีหน้าที่ดูแลเรื่องสิทธิเรื่องน้ำ ต้องมีการจัดเตรียมน้ำดื่มและการสุขาภิบาลไว้สำหรับประชาชน นักโทษ ผู้ต้องขัง ซึ่งรวมถึงในค่ายอพยพหรือศูนย์ลี้ภัยด้วย ซึ่งต้องเตรียมอย่างน้อย 7.5 – 15 ลิตรต่อคนต่อวัน

การติดตามความรับผิดชอบภาครัฐในการดำเนินการสิทธิเรื่องน้ำ

ก.หน้าที่ความรับผิดชอบและการติดตาม

หน้าที่ความรับผิดชอบเป็นกลไกในการบังคับให้ภาครัฐสามารถอธิบายได้ว่ากำลังทำอะไร เหตุผลในการทำและทำอะไรเกี่ยวกับสิทธิเรื่องน้ำ ซึ่งต้องเป็นกลไกที่สามารถตรวจสอบได้ โปร่งใส และมีประสิทธิผล

กลไกด้านการบริหาร นโยบายและการเมือง

กลไกด้านการบริหารและการเมืองเป็นวิธีคู่ขนานกับกลไกเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบที่เป็นธรรมชาติ การพัฒนานโยบายและกลยุทธ์ด้านการจัดหาน้ำและการสุขาภิบาลระดับชาติที่เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการและงบประมาณแบบมีส่วนร่วม นั้น มีบทบาทที่สำคัญที่จะแสดงถึงความรับผิดชอบของรัฐ ตัวชี้วัดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนได้สนับสนุนการติดตามผลลัพธ์หลักๆเกี่ยวกับน้ำและการสุขาภิบาลรวมทั้งสนับสนุนกระบวนการบางอย่างให้ดำเนินการได้สำเร็จ ยิ่งกว่านั้น การประเมินผลด้านต่างๆ เช่น ประเมินผลด้านสิทธิมนุษยชน ได้เสนอวิธีสำหรับผู้กำหนดนโยบายได้คาดหวังผลกระทบต่อนโยบายที่ตั้งไว้และได้ทบทวนถึงผลกระทบจากความพึงพอใจที่เกิดจากสิทธิการใช้น้ำ

กฎหมายเรื่องน้ำในหลายๆประเทศได้ช่วยแก้ไขเชิงบริหารโดยอนุญาตให้ปกป้องผู้ใช้น้ำที่ประสบปัญหา ตัวอย่างในประเทศออสเตรเลียมีกฎหมายปกป้องสิทธิของผู้บริโภคและผู้บริโภคที่มีปัญหาการเงินต้องได้รับการบริการอย่างต่อเนื่อง ประเทศฟินแลนด์เช่นกันที่ผู้บริโภคสามารถได้รับการชดเชยในกรณีที่มีความผิดพลาดในการให้บริการ

กลไกด้านการเมืองเช่นกระบวนการประชาธิปไตย และการติดตามประเมินผลโดยองค์กรอิสระช่วยเสริมสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบได้ด้วย ประชาสังคมและอื่นๆได้ใช้วิธีการติดตามประเมินผลต่างๆเพิ่มขึ้น เช่น ใช้ตัวชี้วัด benchmark การประเมินผลกระทบและการวิเคราะห์งบประมาณเพื่อติดตามความรับผิดชอบของรัฐในเรื่องสิทธิเรื่องน้ำ

กลไกด้านความเป็นธรรม

กลไกด้านความเป็นธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในมาตรการการควบคุม ช่วยแก้ไขได้ในกรณีที่มีใครประสบปัญหาเรื่องสิทธิด้านน้ำ

มีคดีในศาลจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและการปกป้องสิทธิเรื่องน้ำ การทำให้น้ำปนเปื้อนและการตัดการจ่ายน้ำ

ผู้พิพากษาและทนายต้องดำเนินการทางกฎหมายบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่เป็นไปตามกฎหมาย จะต้องไม่ให้สิทธิพลอย่างอื่นแทรกแซงการดำเนินงาน

สถาบันว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สถาบันว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่เสนอแนะให้รัฐบาลและการจัดทำนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกฎหมายในการจัดการการร้องเรียน การสำรวจ เพื่อมั่นใจได้ว่า สัตยาบันที่ให้ไว้ และการดำเนินงานตามสนธิสัญญาสากลด้านสิทธิมนุษยชนและได้จัดการการฝึกอบรมและให้ความรู้แก่สาธารณชน บางครั้งสถาบันนี้ได้ช่วยทำหน้าที่ในการจัดทำกฎหมายด้วย สถาบันนี้ส่วนใหญ่ถูกเรียกว่า คณะองคมนตรีหรืออนุญาโตตุลาการ

ในบางประเทศ สถาบันนี้ได้มุ่งสนใจเพิ่มขึ้นไปที่งานที่ช่วยป้องกันสิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งสามารถเป็นอีกวิธีหนึ่งช่วยการปกป้องเรื่องสิทธิเรื่องน้ำได้

ข.หน้าที่ความรับผิดชอบระดับภูมิภาค

กลไกสิทธิมนุษยชนด้านตุลาการหรือกึ่งตุลาการระดับภูมิภาค โดยเฉพาะในคณะองคมนตรีว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและประชาชนประเทศแอฟริกา คณะองคมนตรีอเมริกันว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน ศาลอเมริกันสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และคณะกรรมการทวีปยุโรปว่าด้วยสิทธิสังคม ได้จัดทำนิติศาสตร์เฉพาะที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและการปกป้องสิทธิเรื่องน้ำ

คณะองคมนตรีว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและประชาชนประเทศแอฟริกาได้พบว่าความผิดพลาดของรัฐบาลในการจัดการบริการพื้นฐาน เช่นการจัดหาน้ำดื่มแก่ประชาชนนั้นเป็นองค์ประกอบในความรุนแรงของสิทธิด้านสุขภาพ คณะกรรมการทวีปยุโรปว่าด้วยสิทธิสังคมกำลังให้ความสนใจเรื่องการเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาลในบริบทเกี่ยวกับความพึงพอใจของสิทธิที่อยู่อาศัยที่พอเพียง

ค.การติดตามระดับสากล

สนธิสัญญาสหประชาชาติ

การดำเนินงานของสหประชาชาติในเรื่องสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนถูกติดตามโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญอิสระซึ่งเรียกว่าองค์กรสนธิสัญญา เช่น คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม คณะกรรมการนี้มีหน้าที่สังเกตการณ์รายงานปกติของรัฐ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเป็นเรื่อง ๆ ซึ่งมีคณะกรรมการหลายชุดรวมทั้งชุดนี้ด้วยที่สังเกตติดตามการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนที่ครอบคลุมด้านการจัดหา น้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาล

คณะกรรมการชุดดังกล่าวได้ให้คำแนะนำพิเศษเกี่ยวกับสลัมที่ไม่ได้สิทธิการเข้าถึงน้ำดื่มและการสุขาภิบาล การจัดทำมาตรฐานที่ด้อยกว่าให้กับชนกลุ่มน้อย การจำกัดการเข้าถึง สถานการณ์ในศูนย์ลี้

ภัย การปนเปื้อนในน้ำ ปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อ การเข้าถึงน้ำ ความไม่สมดุลในการให้บริการ น้ำและสุขาภิบาลระหว่างเขตเมืองและชนบท ความผิดพลาดของรัฐในการจัดหา น้ำดื่มแก่กลุ่มที่ต้องดูแล เป็นพิเศษ ความต้องการของโรงเรียนในเรื่องน้ำดื่ม รวมทั้งการจัดหาสุขาที่ปลอดภัยให้แก่เด็กผู้หญิง

คณะกรรมการด้านการกำจัดความไม่เป็นที่น่าพอใจต่อเพศหญิงได้พิจารณาผลของน้ำที่เป็นพิษต่อผู้หญิงใน ชนบทและการเข้าถึงน้ำดื่มและการสุขาภิบาล คณะกรรมการว่าด้วยการต่อต้านการทารุณและ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้พิจารณาถึงการขาดแคลนการเข้าถึงน้ำดื่มและการสุขาภิบาลที่พอเพียง เป็นเงื่อนไขของการห่วงใย คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิของเด็กได้พูดถึงการเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัย และการสุขาภิบาลสำหรับเด็ก ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิด้านมาตรฐานที่อยู่อาศัยและสุขภาพ เพื่อเป็นไป ตามรายละเอียดดังกล่าวแล้ว รัฐต้องจัดทำนโยบายแห่งชาติว่าด้วยน้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาล ติดตามระดับการเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาล การปนเปื้อนในน้ำ และการปรับปรุง สุขาภิบาล และการให้ความสำคัญแก่กลุ่มที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ดูแลทำความสะอาดระบบน้ำทิ้ง และสุขาสำหรับเด็กเป็นประจำ รวมทั้งมีการแยกห้องสุขาในโรงเรียนเพื่อปกป้องเด็กผู้หญิง

นอกจากนี้ คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการต่อต้านการทารุณ คณะกรรมการว่าด้วย การกำจัดความไม่เป็นที่น่าพอใจต่อเพศหญิง คณะกรรมการว่าด้วยการกำจัดความไม่เป็นที่น่าพอใจด้านเชื้อชาติ คณะกรรมการว่าด้วยคนงานอพยพ คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิของผู้พิการ ได้จัดทำกลไกการร้องเรียน ส่วนบุคคล เมื่อเดือนธันวาคม 2008 ได้ตกลงเสนอเกี่ยวกับเรื่องวิธีเพิ่มเติมสำหรับแต่ละบุคคลในการรับ การร้องเรียนเกี่ยวกับสิทธิด้านที่อยู่อาศัยที่พอเพียง ซึ่งจะมีรัฐ 10 รัฐตกลงที่จะนำไปใช้

กระบวนการหรือขั้นตอนพิเศษของสหประชาชาติ

กระบวนการหรือขั้นตอนพิเศษ เป็นชื่อกลไกของสภาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ได้กำหนดประเด็นที่ เกี่ยวข้องกับทุกส่วนในโลก แม้ว่าโดยหน้าที่ที่หลากหลาย แต่กระบวนการพิเศษได้ติดตามเป็นปกติ ตรวจสอบและรายงานแก่สาธารณชนเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะในประเทศเฉพาะหรือ เกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชนทั่วโลก

ในการแก้ไขปัญหา 7/22 สภาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้จัดทำบทบาทหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญอิสระด้าน หน้าที่สิทธิมนุษยชนที่สัมพันธ์กับการเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาล Catarina de Albuquerque เป็นคนแรกที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญอิสระในปี 2008

มีกระบวนการพิเศษอื่นหลาย ๆ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาล ได้กำหนดเป็นบทบาทหน้าที่ โดยเฉพาะในผู้จัดทำรายงานพิเศษว่าด้วยสิทธิด้านอาหาร ที่อยู่อาศัยที่

พอเพียงและสุขภาพได้ให้ความสนใจด้วยเช่นกันระหว่างที่ได้เยี่ยมชมในพื้นที่และในรายงานรวมทั้ง การปฏิสัมพันธ์กับรัฐ เกี่ยวกับสถานการณ์เฉพาะ ในปี 2001 คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้ ถามถึงผู้จัดทำรายงานพิเศษว่าด้วยสิทธิด้านอาหารในความสนใจต่อน้ำดื่มและความเกี่ยวข้องกับสิทธิ ด้านอาหาร ผู้จัดทำรายงานพิเศษด้านสิทธิด้านสุขภาพได้พิจารณาน้ำดื่มปลอดภัยและการสุขาภิบาล เป็นปัจจัยในสิทธิด้านสุขภาพ ขณะที่ผู้จัดทำรายงานพิเศษด้านที่อยู่อาศัยเป็นองค์ประกอบของสิทธิด้าน มาตรฐานที่อยู่ได้วิเคราะห์ประเด็นเหล่านี้ภายใต้บริบทของระบบสาธารณสุขบุคคลและการบริการที่มากับที่ อยู่อาศัย